28ՆԱԻ ԱԷՆԷ Ն.՝ 4973 1912 ԱՊՐԻԼ 14/27 ՀՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ 14 ՆԻՍԱՆ 1327)(10 ՀԷՄՈԶԻ ԻՒԼԻՍԱՆ 1330

30 ԲԱՐՍ

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽՊԱՐ

ԳԻՆԸ 30 ԴՐՈՒ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷ ՓԻՏԵՈՒԹԻՒՆՔ՝ Սեպտեմբերի 6 այլոց
Իսթանպոլ իշին Ղրուշ 60 35
Թաշրա իշին » 85 45
Մէմալիքի էճնապիսի իշին Ֆրանկ 20 10

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՀՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕՐԱՒՈՒՐ
Իրանք իշին այրենա բազարլը։
Թաղ իսթիլեմեէն մէրեաթիպ խեատէ օյունմավ։

مجموعهٔ اخبار
ملی اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو

ԱՋԱՊԱ ՆԷ՞ ՏԻՐՇԻՒՆԻՒԵՕՐ

Գիլմէյիզ քի, չու էնատէ Թերզեան էֆ. նէ՞ տիւշիւնիւեօր։ Լաքին հէր հալ՝ առէ էկէր Միլլէթին խայրընը. Քիլիսէնին մէնֆաաթընը տիւշիւնմիւշ օլսա, մէսէլէի մալիւմէտէ գապահաթ վէ գուսուր քէնտիսինտէ օլտըղընը Բաբա հազրէթլէրի նէ, Ռօմա Քիւրսիի չէրիֆինէ իթիրաֆ իստէրէք, Կաթողիկոսլըգտան իսթիֆասընը վէրիր, վէ քէնտի սէպէպիյլէ Սթամպօլտա ալէվամ իտէկէլէն քէյմէքէշ հալէ վէ թաշրալարտա զուհուրա կէլէն շայանը թէէսսիւֆ հալլէրէ խիթամ վէրտիրիր ի-տի։ Թերզեան էֆ., Բաթրիգլիքտէն ազլ օլընտըգտան օնրա, թապիի տիր քի, հիւքիւմէթ իլէ միլլէթ պէյնինտէ վասըթաի մուխապէրէ վէ գուվվէի իճրաիյէ տէվէք օլամաեաճաղընտան, Կաթողիկոսլըգտա գալմասընը պու ճիհէթլէ հիչ պիր հիւքմ վէ թէէսսիրի օլամազ, վէ էօյտէսինէ Բաթրիգլիկին թէքրար թէվտիի տէ գապիլ տէյիլ տիր. զիրա նէ՞ միլլէթ, իլք իտտաասընը կէրի ալըր, նէ՞ տէ հիւքիւմէթճէ պէօյլէ պիր ֆիքր խաթրա կէլէ-պիլիր։

Թերզեան էֆէնտինին Կաթողիկոսլըգտան իսթիֆա իթմէք իսթէմէմէսիյլէ վէ Բաթրիգխանէնին թա իթթիսալինտէ պուլունան պինտտա, նէվիմա ճէմաաթըն իչինտէ վէ գարշըսընտա գալմասըյա, իքի տիւշիւնճէսի օլապիլիր. պիրի՝ քէնտիսինին պազը թարաֆկիրլէրիյլէ հէր կիւն թէմատտա պուլունարագ վէ անլէրի եախոտ քէնտիսինէ ալէթ ալմըշ օլան պազը ռուհանիլէրի, էֆրատը ճէրաաթ իչինէ սէվգ իտէրէք, պունլար վասրթասըյա պէյն էլ ճէմաաթ պիր նիֆագ ու շիֆագ չըգարմագ, վէ էկէր գապիլ իսէ պիր «հերճուած» հուսուլէ կէթիրմէք ֆիքրինտէ պուլունապիլիր։ Թերզեան էֆ.նին, Կ-Բաթրիգ ովմա ասա արզուսը պուլունմատըղընը էվվէլճէ պէեան իթմիշ իքէն, ինթիխապընտան սօնրա պու քիւրսիյէ նէ գատար հարիսանէ սարբլտըղը մալիւմ օլմասըյա, պու կիւն, վէլէվ եալընըզ Կաթողիկոս սրֆաթըյա վէ ճէմաաթըն եալընըզ պիր գըսմը իւզէրինտէ պու հագգ հայիզ պուլունմագ իւզրէ. միլլէթ իչինտէ իսթիլաֆ եախոտ «հերճուած» չըգարմագ իսթէմէք՝ բէք թապիի օլմագ կէրէք տիր։ Անճագ միմանիլէյինին պու ֆիքրի վէ պու եօլտա տիւշիւնճէլէրի բէք վահի տիր. զիրա ճէմաաթ, Թերզեանըն տէսիսէլէրինէ, էնթրիգալարընա ալտանաճագ գատար նիք ու պէտի թէֆրիգ իթմէքտէն ասիզ տէյիլ տիր։ Պու կիւն, ճէմաաթըն հալէթը ռուհիյէի, պունտան գըրգ սէնէ էվվէլքի հալէթը ռուհիյէ կիպի օլմատըղը՝ վուգու

ԵՍԱՅԱՆ ՑՂՈՒԾՆՈ ԺՎՂԵՅԺ

Ամսագիր՝ 5(18 Մայիս 1912

ՂՈՂՋՈՎՍԿՎՍԿ Ե. ԿԻՑՈՒԾՎՍ

Վիպակ

Տիգրան Չեր

Ամսագիր՝ 21 Մարտ 1912

ԱՆՈՒՇԱՐԲԵՑ ԿԱ. ՍԻԲԻԼԻԿ

Խմբագրատեղի՝ Կարապետ Խ.

Ամսագրի՝ Սիրելի ընթերցող, Դուք գիտեք, որ ամեն ինչ ունի իր սկիզբը, ամեն ինչ ունի իր զարգացումը, ամեն ինչ ունի իր ավարտը։

չահելու, և դրեթէ չատերը անկիս հարս կ'ըլլան, ատոնք անկարող են շապիկ մը կարել և զոյգ մը գուլպայ հիւսել. ձգենք իրենց և իրենցիններուն լաթը ձեւել կարելը։ Արդեօ՞ք աւելի լաւ չ'ըլլար եթէ իրենց պէտք ըլլալիք ձեւ ու կարը սորվեցուի։ Մեր այդ առարկութեան պատասխանուեցաւ թէ՝ ատոր համար նիւթ առնելու դրամ պէտք է, մինչ ծնողք տասը փարա չեն տար. կարծեմ սխալ մըն է ասի։ Ծնողք մը ինչո՞ւ պիտի խնայէ իւր զաւկին օգտակար եղած ծախքը. միայն գործունէութիւնն է որ կը պակսի և արդիւնքի վրայ վստահ չեն, քանի որ անպատասխանատու են դպրոցը վարողները։ Ինչո՞ւ ցաւիլ երբ ժողովուրդը իւր գործերը կղերին հետ խառն վարել կ'ուզէ։

Աւելիք յարմար է հոս խորհրդածութիւն մը ընել։ Մենք պէտք ունինք երկսեռ Մանկապարտէզի մը. թէեւ նախորդ Հոգաբարձութիւնը ատանկ ձեռնարկ մը ըրաւ անցեալ տարի միայն տղայոց համար, սակայն ան՝ խոհեմութիւն ըլլալէ աւելի, առիթէն օգտուիլ մըն էր։ Աժան և պատրաստ մանկապարտէզպանուհի մը գտան, որուն ամուսինը որ դասատու էր, ստանձնեց նաեւ դպրոցին հսկողութիւնը, հետեւաբար հսկող-դասատուին տրուելիք թոշակը ատոր յատկացուեցաւ, որով նախկրթարանն ալ վնասուեցաւ և միւսն ալ բանի մը չեկաւ բնականաբար։ Նախ՝ պանկապարտէզը երբէք առնչութիւն չունի նախակրթարանին հետ։ Երկրորդ, ատոյգ է որ դասատու մը՝ որ կ'ուզէ իւր աշխատութիւնը արդիւնաբեր ընել, միեւնոյն ատեն հսկողութիւն յանձն չառնէր. եթէ գտնուին իսկ չահադէտներ՝ որ ըստանձնեն այդ պաշտօնը, Հոգաբարձութիւնը բացարձակապէս ընդունելու չէ այդ դրութիւնը իբր ապարդիւն և վնասակար։ Մեր Մայրապետները ինչու չունենան երկսեռ մանկապարտէզ մը։ Կ'ըսուի թէ իրենց պատկանեալ ընկերութեան ծրագրին մէջ չկայ մանչերու դասարակութիւն. եթէ իրօք է, ցաւալի է գոնէ գաւառներուն համար, և մենք ուրիշ տեղերէ ալ կը լսենք այդ գանգատը։ Հակառակ ատոր, մեք առած տեղեկութեանց համեմատ, ինչ ինչ տեղեր, զորօրինակ Բերիա, մայրապետները երկսեռ մանկապարտէզ ունին եղեր։ Երբ կանոնի մէջ բացառութիւն կը մտնէ, բացարձակութենէ կ'ելնէ այլեւս։ Մեր տոս հաղորդակցողը պարզած էինք Քէչէճեան և Խաչատուրեան Գերապայծառներու, որոնք լարմար տեսնելով խոստացած էին պէտք եղած տեղը դիմել արտօնութիւն ձեռք բերելու համար, չգիտենք թէ այս էական խնդիրով զբաղեցա՞ն, որուն անկնդէտ կ'սպասէ գաւառացին, մանաւորապէս՝ Բրգնիկցին։ Մեր գաղափարով, Մայրապետները աւելի օգտակար կ'ըլլան գաւառին եթէ այդ դրութիւնը ընդգրկեն։ Գալով ըլլալիք ծախքին, Վիճակաւորին և Հասարակութեան մտածելիք բանն է. մեր պարտականութիւնն է յառաջադիմութեան օգտակար կէտերը ի յայտ բերել։

*** Կը լսենք թէ կարգ մը քսու անձինք և չարաթոյն լեզուներ մութին մէջ կը գործեն և կ'աշխատին ժողովրդեան համերաշխութիւնը խանգարել. առայժմ անուն չենք տար արժանապատուութիւններ չվիրաւորելու համար, սակայն ի պահանջել հարկին, պատրաստ ենք զիրենք դիմակազերծ ընել։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ ՊԱԼԵԱՆ

Բրգնիկ, 31)13 Ապրիլ 1912

ԱԶԳՍԱՅԻՆ

Բէնչէնպիհ կիւնիւ, սաաթ 5.30տա եէնի Վարչական ժողով. Կ-Բաթրիգխանէ սալօնընտա ինթիմա իթմիշ տիր։ Օն նէգիր ազատան՝ Արմենակ պէյ Սագըզլեան էվրօպատա կիթմիշ օլտըղընտան, վէ Արամ չէնպիհ կիւնլէրի, էօյլէտէն սօնրա ալաֆ. սաաթ 5.30տա ագտը ինթիմաընա գարար վէրիլմիշ տիր։ Ինճպ իտէրսէ, մէճլիս հաֆթատա պիր տէֆատան զիեատէ ինթիմա իտէճէք տիր։

7. Վարչ. ժողովին միւզաքէրաթընտան վէ վէրէճէկի գարարլարտան, գապիլը տէրճ վէ նէյր օլանլարըն, էվվէլճէ ճէմաաթին միւրէվվիճի էֆէնտիրը օլան «Մէճմուաի Ախպար» զազէթասընտա նէյր օլընմասը գարարկիր օլմըշ տիր։

Պու սրրատա ատենապետ վէ ատենադպիր էֆէնտիլէր՝ «Մէճմուաի Ախպար»ըն միլլէթճէ հիւանի խըզէմաթընը թագտիր վէ սէնա ինթիմլէր տիր։ Տիկէր ազատախի պու թագտիրաթա իյթիրաք իյլէմիշլէր տիր։ Յովհաննէս էֆ. Թօլայեան՝ զազէթասը հագգընտա կէօսթէրիլէն թէվճիհէտէն տօլայը պէեանը թէշէքքիւր իյլէմիշ տիր։

Մէճլիս, տիկէր պազը մուհիմմ մատէլէրի տախի միւզաքէրէ ինթիմիշ տիր։

Յովհաննէս էֆ. Գարտաչեան, հիւքիւմէթճէ մէմուրիյէթի ինճապընտան օլարագ, զաեէթ մէղռուլ օլմասընտան պահալա, մէճլիսին ատենապետիկինի գապուլ ինթմէք իսթէմիշ իսկ տէ, ազանքն իսրար վէ բէճաաը իւզէրինէ գապուլ իլէ, անճագ միւթէահիւտ օլտուգլարը վազիֆէյի իյֆա վէ իշպու պուհրանը զէմանատա քէնտիլէրինէ թէվտի իտիլէն միլլէթճէ խըզէմաթը իճրա իտէպիլմէք իչին, հէր ինթիմատա հազը պուլունմագ լիւզումընը բէֆիգլէրինէ թավսիյ իյլէմիշ, վէ ճիւմլէսի տէ, Գարտաչեան էֆէնտին իշպու հագգը միւթալէասընա մուվաֆագաթ ինթիմլէր տիր։

Մէճլիս, սաաթ 8.30 բատաէլէրինտէ տաղըլմըշ տըր։

*** Թերզեան էֆէնտի, քէնտի վարլէղընը թանրթմագ իչին հիչ պօղ տուրմաեօր։ Էվվէլքի կիւն տէ, բուհպանը մէճլիսէ տավէթ ինթմիշ տիր։ Պու մէճլիս, Ս. Աստուածածին քիլիսէսինին իւսթ գաթընտա տար պիր եէրտէ թօպլանմըշ, վէ 20 գատար բուհպան հազը պուլունմըշ տըր։ Մէվզուի պահս օլան մէսէլէյի էյիճէ պիլմէեօրուզ, լաքին իշինթտիկիմիզէ կէօրէ, խոստովանահայրլարա, եէնիսինի ալմագ իւզրէ իքի հաֆթաեա գատար էսկի պէեանամէլէրինի կէթիրմէլէրինի ինթար ինթմիշ տիր։ Պաշգա պիր մէսէլէտէն պահս օլունմամըշ տըր։—Հէր հալտէ խոստովանահայրլարա 15 կիւնտէն եէնի թալիմաթ վէրմէք իսթէմէսինտէ պիր հիքմէթ օլաճաղընտան, էլպէթթէ եագընտա անլաշըլաճագ տըր։

*** Բարիզտէ չըգան վէ Թերզեանըն ագրլ հօճալարը սըրասընտա պուլունան Իւնիվէր զազէթասը, սօն կիւնլէրտէ աթիտէքի հավատիսի տէրճ ինթմիշ տիր. «Փէօն-Թիւրք հիւքիւմէթինին ազլ ինթմիշ իստասասընտա պուլունտըղը էրմէնիգամթօլիք բաթրիկի Թերզեան Գերպէ. մուխալիֆլէրինին էնթրիգալարընտան գուրթուլմագ իւզրէ. Սիմամպօլը թէրքէ մէճպուր օլմուշ, վէ պիր էրմէնիգամթօլիք թեսի օլան Էնգարէյէ կինմիշ տիր։»

«Իւնիվէր»ին պու հավատիսի կիւլիւնէճէք տէրէճէտէ պիէսա օլտուգտան պա՛ղգա, սիեասէթէն տէ պէօյիւք պիր խէթա տըր։ Էկէր Թերզեան էֆ., «Իւնիվէր» կիպի միւտաֆիլէրէ կիւվէնմիշ իսէ, պաշը՝ պէլատան գօւրթուլամաճագ տըր։ Քէնտիսինին է՛ն էյի ՏՕՍԹՈՒ՝ «Մէճմուաի Ախպար» իտի, լաքին գըյմէ մինի պիլէմէտի։ Իմտի, «Մէճմուա»՝ եէնէ տօսթլըղընտա սապիթ գալարագ, ճան վէ թէնիյէ սարբլմըշ օլտուղը կաթողիկոսլըգ քիւրսիսինտէն վազ կէլմէսինի պիր տէֆա տահա քէնտիսինէ նասիհաթ իտէր։

*** Սապրգ Վարչ. ժողով ազասընըն իշտէն չէքիլտիկինէ տաբր իմզա ինթիքլէրի մազպահայը. Պողոս էֆ. Ճամճեանըն իմզա ինթմէմիշ օլտուղընը սօն նիւսխէմիզտէ պիլտիրմիշ իտիք. Միւսամիլէյինին իմզասը՝ մէզքիւր մազպահատա պուլունտըղը, վէ եալընըզ Արաբեան վէ Մաճճեան էֆէնտիլէրին իմզալարը պուլընմասընը թահգիգ գըլընմըշ տըր։ Պու իմզա մուսամէլէսի, մէճլիսէ իճրա օլունմայըպ, Վարչ. ազասընըն նէզդէրինէ կիտիլէրէք ինճրա օլունմըշ, վէ իմզալանմահանլար՝ պուլունամասընընտան, իմզալարը ալընամամըշ տըր։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

ՐՈՒՍԻԱՆԸՆ ՄՈՒԽԹԻՐԷՍԻ

Բազար իրթէսի կիւնիւ Ռուսիա սէֆարէթխանէսի պաշ թէրճէմանը Խարիճիէ նէզարէթինէ կիտէրէք, նազըր Արամպէյ էֆ. բահաթսըզ պուլունմասը հասէպիյէ, միւսթէշար Գուլսումճեան էֆէնտի պիր մուխթիրէ վէրմիշ տիր։ Ռուսիա հիւքիւմէթի պու մուխթիրէտէ, Զանագ-գալէ պօղազընըն գաբաթըլմասընտան պահալէ, հէր նէ գատար պօղազլարըն գաբաթըլմասընտա հիւքիւմէթը Օսմանիէնին լիւզում կէօրտիկիւ պիր թէտպիրը թէտաֆիի օլմագ ինթիպարըլա մուճիպը ինթիրազ պիր ճիհէթ պուլունամազ իսկ տէ, պու հալին՝ կէրէք Ռուս, կէրէք Օսմանլը վէ էնէպի թիճարէթինէ իճրա իյլէեէճէկի սուի թէէսսիր մուհիմմ օլտըղը վէ պիլխասսա պունտան Ռուսիա թիճարէթինին բէք զիեատէ զարարա ուղրաեաճաղը սչիքեար պուլունտըղը ճիհէթլէ։ Պապը Ալիճէ պօղազլարընը եագընտա թէքրար աչըլմասընա իմքան մէվճուտ օլուպ օլմասընը սօրմուշ տըր։ Մուխթիրէ, թէմամէն տօսթանէ սուրէթտէ օլուպ, Պապը Ալիճէ եագընտա ճէվապ վէրիլճէք տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱՆԸՆ ՄՈՒԽԹԻՐԷՍԻ

Ինկիլթէրրա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը, չարչէնպիհ կիւնիւ խարիճիէ նազըրընա պիր մուխթիրէ թագտիմ իտէրէք, պիր ան էվվէլ ճէվապընը բէճա իթմիշ տիր։ Պու մուխթիրէտէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի՝ Զանագ-գալէ պօղազընըն գաբաթըլմասընը թիճարէթը պէյն էլ միլէլ իչին մուհիմ պիր տարպէ ատտ իտէրէք, թիճճար սէֆինէլէրինին պօղազտան կէչմէսի թէէմին օլընմասընը թալեպ էթմիշ տիր։

ՀԱՐՊԸ ՀԱԶԸՐ
ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ

Պու սէրլէվհա ալթընտա, Պապանգատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ, Թանին զազէթասընտա տէրճ ինթիկի պիր մէգալէտէ, մուհարէպէնին իպթիտասընտան պէրու Ռուսիանըն թուրթրը խաթթը հարէքի թէտգիգ իտիեօր։ Իսմայիլ Հագգը պէյ, Ռուսիանըն՝ Իթալիա իլէ կիպլի մուահէտէլէր ագտ ինթմիշ օլապիլէճէկինէ ինանմաեօր, չիւնքի Իթալիա՝ Իթթիֆագը մի։սէլլէսէ մէնսուպ օլարգճա, Ռուսիաեա հիչ պիր ֆայտէ թէէմին իտէմէզ։ Պունտան պաշկա Բէթրէսպուրկ գապինէսի՝ Պօղազլար մէսէլէսինին հալլի իչին մուհարէպէտէն իսթիֆատ ինթմէք, վէ պունա մուվաֆագ օլմատըղը թագտիրտէ. պուրատա էլտէ իտէմէտիկի մէնաֆիի Իրանտա էլէ կէչիրմէք իսթէմիշ իսէ տէ, պունուն պէրապէր Ռուսիա, իշպու մուհարէպէտէ սահիր տէվլէթյէրտէն զիեատէ տօղրու պիր մէսլէք թութմըշ տըր։

Տիկէր թարաֆտան Իքինճի Զար Նիկոլա, իքի տէֆա Լահէյ սուլ գօնֆէրանսընը տավէթ ինթմէքլէ, ամալը սուլհբէրվէրանէսինէ կէօրէ իճրատ թէվասսութ ինթմիշ տիր։ Շու հալտէ Ռուսիա, հէմ մատամի, հէմ մանէվի իհթիեաճաթընը թէսկին ինթմիշ օլտըղընտան, հիչ պիր սուրէթտէ մուհարէպէտէն իսթիֆատ ինթմէյի տիւչիւնէմէզ։ Լաքին Զանագ-գալէ մէսէլէսի զուհուր ինթմէքլէ, Ռուսիայը, մուհարէ-

պէյի հազբրէտէ պիր վազիյէթ ալմաեա թարիք իթմիշ տիր։ Պու տէֆա Բուսիա, մուհարէպէտէն միւսթէֆիա օլմագ իսթէեէնլէրին հալինտէ պուլունմաեօր։ Քէնտիսինէ այնի զէմանտա վուգու պուլան զարարա տա խիթամ վէրմէք լիւզումընը հիա իտիեօր։ Ֆիլվագը Զանագ-գալէ պօղազընդն գաբաթըլմասը։ Բուսիանդն, տիկէր տէվլէթլէրին վէ Թիւրքիանդն մէնֆաաթլարընա զարար վէրմիշ տիր։ Պունա գարշը Բուսիա նէ՞ եարաճագ տըր։ Պու պապտէ բէք չօգ մանէասըզ բիվայէթլէր տէվէրան իտիեօր իսկ տէ, պիզ պունլարդն հիշ պիրինէ էհէմմիյէթ վերմէյիզ։ Պօղազլարդն գաբանմասընտան սօլայը Բուսիա հագգըյլա հիտտէթ իտէպիլիր, լաքին պու հիտտէթի, թապիլ պօղազլարդն գաբանմասընա սէպէպ օլմըզ օլանլարա աթի օլընմալը տըր։ Իթալիա, Զանագ-գալէ պօղազընը գաբաթմաեա պիզ սէպէպիյէթ վերմէյէլ, պէլքի Բուսիայը պիզ գարշը թահրիք իթմէք իստէմիշ տիր։ Ֆագաթ Բուսիա, հիսսեաթընտան աբի օլարագ, սըրֆ մէնֆաաթը տաիրէօրինտէ միւշիւնիւրսէ, կէօրիւք քի Իթալիա պու հարէքէթիյէ, ատէթա պիւթիւն տէվլէթլէրէ վէ պիլխասսա Բուսիաեա գարշը իլանը հարպ իթմիշ տիր։»

«Թանին», Զանագ-գալէյէ իտիլէն թէարրուզդն, Լօնտրա ատնամէսինի աչըգտան աչըդա եըրթմագ տէմէք օլսըզընը պէեան իլէ, մէզքիւր պօղազդն թէքրար աչըլմասընա մանի օլաճագ թէշէպպիւսաթաան Իթալիայը վագ կէչիրթմէյէ մէճպուր իթմէք իչին, մուազզամ տէվլէթլէրին, խուսուսիյէ Բուսիանդն, Բօմատա թէպիլդաթը միւէսսիրէ իճրա իթմէյէրինի թավսիյէ իտիեօր։

ԱՎՍԹՐԻԱ՝ ՊԱՀՐԻ ՊԻՐ ՆԻՒՄԱՅԻՆ ՀԱՋԸՐԼԱԵՕՐ

Վիէննատան աթիտէքի թէլէկրաֆ Սօֆիաեա չէքիլմիշ տիր։—«Ավսթրիա պահրիէ նէզարէթի՝ Պուգօվինա վէ Կուլազէման նամ հարպ սէֆինէլէրինին Զանագ-գալէ սուլարընա կիթմէյէրինի էմր իթմիշ տիր։ Թէյմին իտիլիկինէ նազարէն, Ավսթրիա հիւքիւմէթի, Իթալիանդն պահրի նիւմայիշլէրի իլէրլէտիկի թազտիրտէ, Մէլանիք էօնիւնտէ հարաքեաթը պահրիէյէ թէշէպպիւս իթմէյէ, վէ Վարտար նէհրինին տիկէր թարաֆլարընը իշղալ իթմէք իւզրէ, Ավսթրիա ասաքիրինին եէնի-բազար թարիգիյէ Պօսնա հուտուդընտան կէչմէսինի թէսիլ իյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր։»

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՅԷ ՏԱԻՐ ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳ ՀԱՎԱՏԻՍ

Մէլանիքէ չրգան Բումէլի նամ զազէթանդն պէեանդնա կէօրէ, Մէլանիք սուլարընտա չիմտիյէ գատար տիւշմէն կէօրիւնմէմիշ տիր։ Եագընտա Մէլանիյէ հիւճում օլունաճաղը հավատիսինի մէզքիւր զազէթա թէզգիպ իթմիշ տիր։

Բարիզին Լիպերթէ զազէթասընա Բօմատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, պէօյիւք պիր Իթալիան պալօնը՝ Օսմանլը սէֆինէլէրինի պէրնավա իթմէք իւզրէ, Լէմնոստան Զանագ-գալէյէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Էնվէր պէյին Թաքալուստա ալտրը ճէբիհալարընդն թէէսսիրիյլէ Մըսրտա վէֆաթ իթտիկի չայի օլմուշ իսկ տէ, պու չայեա բէսմէն թէքզիպ օլունմըշ տըր։

Բուսիա վաբօր գումբանիասընդն Տէրիսաատէթ չիւպէսի՝ գումբանիանդն քեաֆ ֆէյի վաբօրլարընը սէրիան Օտէսաեա կէօնտէրմէք իւզրէ էմր ալմըշ տըր։

Ավսթրիա Լօյտ գումբանիասընդն չիւպէսի տէ, մէզքիւր գումբանիանդն վաբօրլարընը Թրիէսթէյէ կէօնտէրմէք իւզրէ էմր ալազ իթմիշ տիր։ Վիէննա Օսմանլը սէֆարէթինէ, պու թէապիրին սէպէպլէրինի անլամասը իչին թէլէկրաֆլա էմր վէրիլմիշ տիր։

Բուսիա հիւքիւմէթի՝ Գազվինտէ թօբլամըշ օլտուղը քիւլիսէլի ասաքիրի վէ մուհիմմաթը հարպիէյի, գաբարլաշմըրըլմըշ օլան բրօժէ մուճիպինճէ, եէրլէշտիրմէյէ վէ մուայեէն մանէլլէրէ քէմալը ֆաալիյէթլէ կէօնտէրմէյէ պաշլամըշ տըր։

Մէճլիսի վիւքէլա, չարչէնպին կիւնքի իճթիմաընտա, Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան վէրիլմիշ օլան մուխթիրեէլեր մէսէլէսինէ մէշղուլ օլմուշ իսկ տէ, Իթալիա՝ հալէա Զանագ-գալէյի թօբա թութմայը թէհտիտ իթտիկինտէն, վէ պօղազը աչմագ գապիլ օլմասընդնտան, գաթի պիր գարար վէրմէմիշ տիր։ Հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ պու պապտէ մէզքիւր հիւքիւմէթլէրտէն գաթի թէէմինաթ իսթէեէճէք տիր։

Սթամպօլտան Բարիզ զազէթալարընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նէզարէն, Զանագ-գալէ պօղազը աչըլտըդը հալտէ, Իթալիանդն եէնիտէն պօմպարտմանա պաշլամասը հագգընտա հիւքիւմէթը Օսմանիէնին տէվլէթլէրէ վուգու պուլան թէքլիֆի գապուլ օլունմամըշ տըր։ Անճագ մէճլիսի վիւքէլանդն, պէօյիւք պիր թէէմինաթա պէքլէմէքսիզին պօղազլարդն աչըլմասը իչին էմր վէրէճէկի միւհթէմիլ տիր։

Զարչէնպին կէճէսի Պապը Ալիյէ կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Լէմնոս աչըգլարընտա պիր Իթալիա տօնանմասը կէօրիւնմիւշ տիւր։ Հարպ սէֆինէլէրի թէճավուզքեարանէ հարէքէթ իթմէեէրէք, ատալարդն էթրաֆընտա թէհարրիեաթ իճրա իթմէքտէ վէ տօլաշմագտա տըրլար։

Թրիէսթէտէն պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, սիկուրթա գումբանիալարը՝ Թիւրքիաեա վէ Գարատէնիզէ կէօնտէրիլէն էմթեասը սիկուրթա իթմէք իսթէմէեօրլար։ Շարգ իլէ Թրճարէթ տուրմուշ տըր։

Բօմատան Մարէն զազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ, տէվլէթլէրին նօթասընա Պապը Ալինին վէրտիկի ճէվապ, հէր նէ գատար խօշնուտ օլունամաեաճագ սուրէթտէ իսկ տէ, մուխապէրաթը պիւսպիւթիւն գաթի իտիլմէտիկի, վէ պիր նէթիճէյէ էրէնէ գատար միւգաքէրաթա տէվամ օլընաճաղը իչար գըլընմըշ տըր։

Զանագ-գալէտէ հալը սիւքիւնէթ իեատէ օլունտրըլընտան, պօմպարտման սէպէպիյէ ճիվար մահէլլէրէ իթիճա իթմիշ օլանլար, ավտէթ իթմէյէ պաշլամըշլար տըր։

Ատալար տէնիզինտէ Ավսթրօքալիա նամ ատալը, Իթալիանլար իշղալ իթմիշլէր տիր։ Թրիպունա նամ զազէթա՝ Ավսթրօքալիա ատասընդն իշղալընտան տօլայը պէեանը մէճՄունիյէթ իստէրէք, պու սուրէթլէ մուհիմմաթը հարպիէ գաշագճըլըզընդն էօնիւ ալընաճաղընը պէեան իտիեօր։ Տիկէր զազէթալար, պու սայէտէ Իթալիանդն, մուամէլէթ՝ իչին պիր մէրքէզ էլտէ իթմիշ օլտրզընը տէրմիեան իտիեօրլար։

Ավսթրիա սէֆիրի վէ Եունան մասլահաթկիւզարը տախի էվվէլքի կիւն խարիճէ միւսթէշարընը վիեարէթ իտէրէք, Զանագ-գալէնին գաբաթըլմասը Ավսթրիա վէ Եունան թիճարէթինէ զարար վէրտիկինտէն պահալա, մէզքիւր պօղազդն աչըլմասը՝ հիւքիւմէթլէրինէ մուճիպը մէմնունիյէթ օլաճաղընդն պիլտիրմիշլէր տիր։

Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթլէրի թէրճէմանլարը այնի կիւն Պապը Ալիյէ ազիմէթլէ Զանագ-գալէ պօղազընդն աչըլմասը իչին սէֆարէթլէրի թարաֆընտան իճրա օլընան թէշէպպիւս հագգընտա հիւքիւմէթը Օսմանիէնին ճէվապընը անլամագ իսթէմիշլէր տիր։ Խարիճի նազարը, օ կիւնիւ տախի նամիզաճլըգ սէպէպիյէ մագամընա կէլմէմիշ օլտրզընտան, միւթէշարը Ցովհ. պէյ Գուլյումճեան ճէվապը գաթի վէրմէք իչին միւզաքէրաթ իճրա իտիլմէքտէ օլտրզընը պէեան իյլէմիշ տիր։

Լօյտ գումբանիասընդն աճէնթէ միւտիրի, եալընը Զանագ-գալէ իլէ Սթամպօլ արասընտա Լօյտ վաբօրլարընդն սէյրը սէֆէրինին, պօղազլարդն աչըլմասընա տէկին թաթիլ իտիլմիշ օլտրզընը՝ Օսմանլը ածանընդն մուխպիրինէ պէեան իյլէմիշ տիր։

«Թանիտրօմոս»ընդն մուհարրիրլերինտէն պիրի, Զանագ-գալէ հագգընտա Պապը Ալինին գարարընը թալէաթ պէյտէն սիւալ իթմիշ, վէ միւշարիլյէ տէ՝ «Զանագ-գալէ աչըլմասեաճագ տըր» տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր։

Վիէննատան «Մօնիթէօր»է պա թէլէկրաֆ իչար իտիլտիկինէ կէօրէ, Ավսթրօքալիա ատասընդն Իթալիանլար թարաֆընտան իշղալընա Ինկիլիզ զազէթալարը կէօնակէօն մանէալար վէրիեօրլար։ Տէյլի Նիուզ զազէթասը՝ մէզքիւր ատանդն իշղալըդա Գրէպրըս ատասընդն մէվգրի հարպիսի պիւսպիւթիւն մահվ օլարդընը պէեան իտիեօր։

Կէչէնտէ Զանագ-գալէնին Իթալիանլար թարաֆընտան թօբա թութուլմասընտա Օսմանլը զալէլէրինտէն աթըլան թօբլարտան սապթլանան Վարէզէ նամ տիւշմէն զըրհլըսընդն Մէնտրէս լիմանընտա զարգ օլտրզը խապէր վէրիլիեօր։

Բօմատան իչար օլընտրզընա կէօրէ, Ատալար տէնիզինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ. 1887 բէտիֆլէրինին հալը սէֆէրէ վազը իչին էմր վէրիլմիշ տիր։

Մուազզամ տէվլէթլէր թարաֆընտան նէ կիպի էսասլար իլէ ագտը սուլհ իտիլպիլէճէկինէ տաիր վագը օլան իսթիմզաճա, հիւքիւմէթը Օսմանիէնին վէրէճէկի ճէվապընդն եէնի միւզաքէրաթա վէ սիլէ օլաճաղը իւմիտ օլընմագտա տըր։

Գարա վէ Ազագ տէնիզլէրի թիւճճար գումիթէլէրի՝ Զանագ-գալէնին աչըլմասընա հիւքիւմէթին միւէսսիրէն թէշէպպիւս իթմէսինի թալէպ իթմէք իչին, թէլէկրաֆլա Բէթրէսպուրկա միւրաճաաթ իթմիշլէր տիր։

Բէնչ. ատապէր իւչ Իթալիան զըրհլըսը իլէ 4 թօրբիյեէօրիւ՝ Իսկէնտէրունա կիթմէք իւզրէ Գոս ատասը թարաֆընտա կէօրիւլմիւշլէր տիր։

Աթինա 25 ապրիլ.— Բաթրաս լիմանընտան ալընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Եունան տէնիզիյլէ Ատրիաթիգ տէնիզինտէ պուլունան պիւթիւն Ավսթրիա հարպ սէֆինէլէրի Բաթրաս լիմանընտա թօքանմըշ տըր։

Լէմնոս, 25 ապրիլ.— Ինկիլթէրրա պահրիէ նէզարէթի թարաֆընտան վէրիլէնէ վամիրը միւսթաճէլ իւզրինէ, Պահրը Սէֆիտ Ինկիլիզ ֆիլօսը Մալթատա թօքանմըշ տըր։ Ֆիլօ հարէքէթէ հազըր տըր։

Բարիզ, 25 ապրիլ.— Մուազզամ տէվլէթլէր, սուլհ ագտընդն լիւզումընա գարի օլտրզլարը իչին, չիմտիյէ գատար բէք չօգ տէֆա թէշէպպիւս օլընան ուսուլէ թէվֆիգէն պիր գօնկրէ ագտըլա, իքի թարաֆը, մուհարէպէյի թէրքէ տավէթ իտճէքլէրի Բէթրէսպուրկտան պիլտիրիլիեօր։ Բուսիա՝ պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իլէ, Պօղազլար մէսէլէսինի աչանագ տըր։

Ճիւրուսը Հիւմաեուն միւնասիպէթիլէ Տէրիսաատէթ վէ ճիվարընտա սիլահաթրլմասը մէն իտիլմիշ տիր։

Զարչ. կիւնիւ Մէճլիսի վիւքէլտտա Գանունը էսասինին պաշը մատտէլէրինին թաստիլի միւզաքէրէ օլընտրզընը «Սապան» րիվայէթ օլունուեօր։

Վէլիի ատտ հազրէթլէրինին պաշ հարէմի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պու տէնէ Խրտիվը Մըսրը՝ եազ մէվսիմինի Իսկէնտէրիյէ կէչիրէճէք տիր։

Պու սապահ սաաթ ալաֆ. Ցտա եէնի քէօբրիւնիւն բէսմը քիւշատը իճրա իտիլմիշ տիր։ Ահան, մէպուսան, չուբա՝ տէվլէթ վէ տէվիրը պէլէտիէ ազալարը հազըր պուլունմըշլար տըր։ Մուսիգա չալընմըզ։ Գուրպանլար քէսիլմիշ վէ տավէթլիլէր քէօբրիւտէն կէչմիշլէր տիր։ Պու կիւն եալընըզ բիատէլէր կէչէճէք օլուպ, արասալար եարընն կէչմէյէ պաշլաեաճագլար տըր։

Բուլիթիգա միւթթէհէտլէրինին ափվը ումումի մէսէլէսի տիւն հալլ օլընմըզ տըր։ Իչպու ավֆը ումումիտէն եալընըզ 250 քիչի միւսթէֆիտ օլուպ, պունլարդն լիսթասը թարաֆը Շահանէտէն թաստիգ պուլրուլմըշ տըր։ «Թանին»ին րիվայէթինէ կէօրէ, պագի սիեասի մահքիւմլէր՝ Ցյս. 10տա մազհարը ափվ օլաճագլար տըր։— Միզան զազէթասը սահիպի Մուրատ պէյ՝ ափվ օլունանլար իչինտէ պուլունմագտա տըր։

Մալիէ նազրընդն, եագընտա ագտ օլընաճագ 25 միլեոն լիրա իսթիգրազ իւլէ հիսապլաշմագ իւզրէ, չէհրիմիզ պանգալարընտան պիրիյլէ եարըմ միլեոն լիրալըգ պիր ավանս ագտը իչին մուխապէրէ իմմէքտէ օլտրզընը «Մօնիթէօր» եազըեօր։

Կիրիտլիլէր՝ Եունան մէճլիսի մէպուսանընա մէպուսլար կէօնտէրմէք իստասընտա իսրար իթմիքլէրինտէն, վէ պունա տէվլէթլէր մուամանաթ իտճէկինտէն, պիր թագըմ գարբչրգլրգլար զուհուրինտէն գօրգուլուեօր։

Կէչէնտէ Թաթիլ իտիլէն «Նէօլոգոսսը»ն եէրինէ, Տախիլիէ Նէզարէթի հիսապընա Օսմանլը պանգառընա 500 լիրա պրագլարագ. «Թա-Նէա» իսմինտէ եէնի պիր զազէթա թապ օլընմասա պաշլանմըշ տըր։

Սօն կիւնլէրտէ զուհուր իտէն ֆուրթունալարտա. Գարա վէ Ազագ տէնիզլէրինտէ, Սինօպ վէ Գիլիստէ, քէսմիւր եիւքլիւ 5 կէմի պաթմըշ։ Գարթընն եաքընտա 10 կէմի զայպ օլմըշ, 1 քիչի պօղուլմըշ, Սամսօնտան Սթամպօլա կէլէն պէօյիւք պիր Օսմանլը կէմիսի՝ Միտիա եագընտա բարչալանմըշ վէ կէմինին գաբթանը իլէ իքի օղլը պօղուլմըշլար տըր։

Տիւն ագշամ Շեյլիտէ Օսման պէյ կազինօսը գարշըսընտա Սուրբիկ նամ գաբընդն խանէսինտէն հարիգ զուհուր իրէք. եալընրզ մէզքիւր խանէ եանմըշ տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

13 Ապրիլ 1912

	Ղ.	Բր.
Թէվֆիգ իտիլմիշ էսհ. ուս.	97	14
Բուսիէի շըմէնտըֆէրի ֆր.	204	25
Օսմ. Սիկրթ. շիրքէթի Լ. Օ.	5	42
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	19	50
» » Թահվ. ֆր.	100	
Ըէմի	15	50
Տէրիսաատէթ Ըլխթըմ	445	
Տէրգօվ	407	
Ենատօլը շըմէնտըֆէրի գուբ.	15	47
» » Թահ.	490	
Բրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէ Ա.	244	
» » » Բ.	283	50

ԱԳՈՂԷԼԷՐԻՆ ՏԻԵԱԹՐ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	20
Մէթալիք	104	20
Բօլ	92	20
Ֆրանսըզ ալթունը	87	12
Ինկիլիզ լիրասը	110	4
Գըրմից	50	
Բուպլի քեաղըտ	86	

Սահիպի իսրիեազ. կէ
Միտիրը մէսուղը դագիբա
ՑՈՎՀ. ԹՕԼՈՅԵԱՆ
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլուեսա Թագսիմ նաուսէսինդ. 65